

UTFALL 2019

Uppföljning av Nackas miljöprogram

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Sveriges klimatutsläpp.....	3
Nackas Klimatpåverkan.....	4
Uppföljning av Nackas miljöprogram 2019.....	5
Begränsad Klimatpåverkan.....	6
Frisk luft.....	14
Giftfri miljö.....	19
Ett rikt växt- och djurliv.....	35
Slutsatser baserade på uppföljningen 2020.....	39
Bilaga 1. Samlad uppföljning av Nackas miljöprogram 2019.....	41

Inledning

1 januari 2018 trädde klimatlagen (2017:720) i kraft som innehåller grundläggande bestämmelser om Sveriges klimatpolitiska arbete, krav på årliga klimatredovisningar och handlingsplaner. Vart fjärde år efter ordinarie val ska regeringen ta fram ett klimatpolitiskt handlingsprogram för att nå riksdagens långsiktiga klimatmål. Det långsiktiga klimatmålet är att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären.

IPCC:s (intergovernmental panel of climate change) utvärdering visar att jordens klimat succesivt blir varmare till följd av människans utsläpp av växthusgaser. Idag är koncentrationen av koldioxid i atmosfären drygt 40 procent högre jämfört med förindustriell tid. Enligt en sammanställning av IPCC:s högutsläppscenario redovisas det att om koldioxidutsläppen ökar i samma takt som idag, kommer en temperaturökning ske med omkring 4 grader mot slutet av detta sekel.¹

Sveriges klimatutsläpp

Utsläppen av klimatgaser har minskat med 27 procent mellan åren 1990 och 2018 i Sverige. Den långsiktiga utsläppsminskningen har framförallt skett mellan år 2003 och 2014. Minskningen kan delvis förklaras av genomförda åtgärder, till exempel övergång till förnybar energi och energieffektivisering. Som basår för beräkningarna av de territoriella utsläppen används året 1990. Flera åtgärder som har påverkat utsläppsutvecklingen infördes redan innan 1990.² Det handlar bland annat om:

- en historisk utbyggnad av koldioxidfri elproduktion (vattenkraft och kärnkraft samt på senare år biokraft och vindkraft)
- en utbyggnad av fjärrvärmenäten och den följande övergången från oljeeldade värmepannor till både el och fjärrvärme
- en hög användning av biobränslen och avfallsbränslen inom el- och fjärrvärmeproduktionen,
- bränsleskiften inom industrin
- minskad deponering av avfall.

Sommaren 2017 beslutade riksdagen om att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige med nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045. Det långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser betyder i det här fallet att utsläppen av växthusgaser från verksamheter i Sverige ska vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990.

För att kunna nå utsläppsmålen kan utsläppen minskas genom så kallade kompletterande åtgärder. Dessa åtgärder kan även bidra till negativa nettoutsläpp efter 2045. Som kompletterande

---

¹ IPCC:s femte utvärdering (AR5), se www.ipcc.ch

² Naturvårdsverket, Territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser

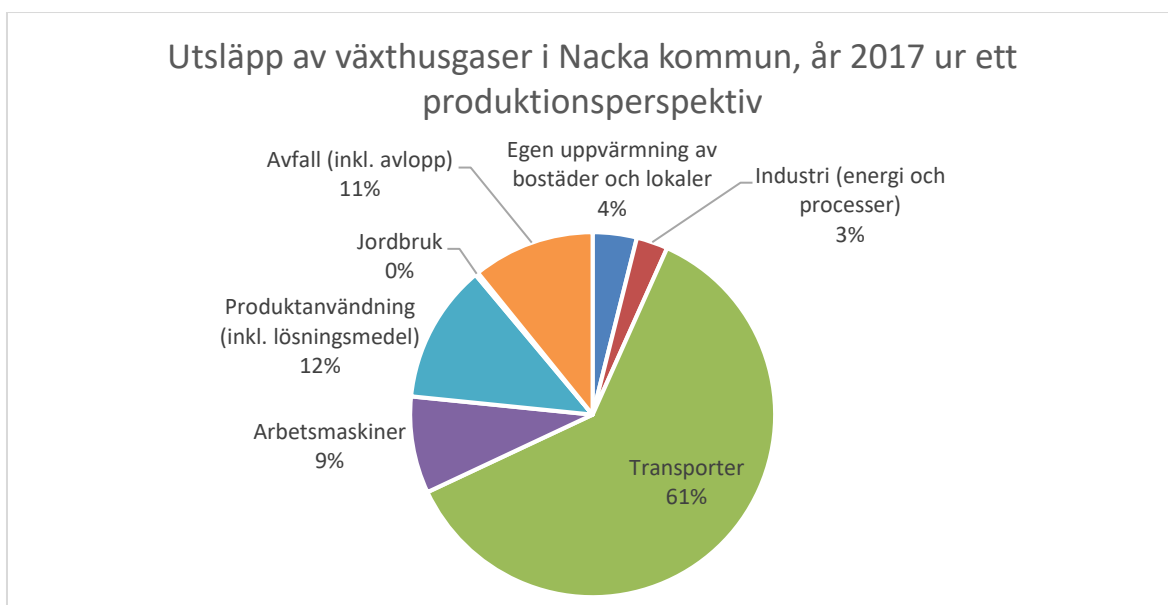
åtgärder räknas: upptag av koldioxid i skog och mark till följd av ytterligare åtgärder (som är additionella, alltså utöver de åtgärder som redan genomförs), utsläppsminskningar genomförda utanför Sveriges gränser, samt avskiljning och lagring av koldioxid från förbränning av biobränslen, så kallad bio-CCS.

Nackas Klimatpåverkan

Sedan 1990 har de sammanlagda utsläppen av växthusgaser i Nacka minskat samtidigt som att transportsektorn legat på en relativt stabil nivå. Transportsektorn är den sektor som släpper ut mest växthusgaser i Nacka, närmare cirka 61% procent av de totala utsläppen under 2017 som resulterat i totalt cirka 79 699 ton växthusgaser som Co2-ekvivalenter, följt av produktanvändning (bla användning av fluorerade gaser i kylsystem, lösningsmedelsanvändning m.m), uppvärmning av bostäder och lokaler samt arbetsmaskiner. Utsläppen behöver med andra ord minska betydligt för transportsektorn. Statistik för el- och fjärrvärme saknades tyvärr i databasen för Nacka.

Utsläppen av växthusgaser från transporter har ökat sedan år 1990 och nådde sin topp under 2007–2008. Därefter har utsläppen minskat fram till 2014 för att sedan följas av perioder med både ökning och minskningar. Orsaken till den lägre minskningstakten är att energieffektivare fordon och ökad andel biodrivmedel delvis har motverkats av ökad personbils- och lastbilstrafik.

Personbilar utgör största andelen av de fordon som trafikeras i Nacka, följt av lastbilar. Utifrån den statistik som redovisats från Emissionsdatabasen är transporterna den största sektorn som har högst utsläpp av växthusgaser. Under 2017 var 69 % av utsläppen inom transporter personbilar, följt av tunga lastbilar (15 %) och lätta lastbilar 10%.

Källa: Nationella emissionsdatabasen

Som offentlig verksamhet är Nacka en stor kund av varor och tjänster. Möjligheten att använda miljökrav vid offentlig upphandling är ett viktigt redskap för kommuner och den offentliga sektorn över huvud taget för att minska utsläppen av växthusgaser, samtidigt som upphandling kan stödja och driva på utvecklingen och efterfrågan av miljösmarta produkter.

Uppföljning av Nackas miljöprogram 2019

Riksdagen antog 1999 sexton miljö kvalitetsmål med syftet att nå en miljömässig hållbar utveckling på lång sikt. Sveriges miljömålssystem innehåller idag sexton miljö kvalitetsmål och ett tjugotal aktuella etappmål. Miljö kvalitetsmålen har som syfte att beskriva hur tillståndet ser ut i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. För att nå de uppsatta målen krävs det ett regionalt och lokalt arbete med att följa upp målen. Kommuner är mycket viktiga i arbetet för att nå miljömålen samtidigt som att miljömålen blir som ett redskap för den lokala politiken

Nacka kommun antog under 2016 ett lokalt miljöprogram med indikatorer och målnivåer för att följa utvecklingen av kommunens miljömål. Av de sexton nationella miljömålen har Nacka kommun valt ut sex områden som är mest angelägna att förbättra för att kunna skapa attraktiva livsmiljöer vilket är kommunens övergripande mål.

Syftet med miljöuppföljningen är att genom beslutade indikatorer följa upp hur arbetet för att nå miljömålen fortlöper. Varje år följs målarbetet upp av kommunstyrelsen och redovisas i kommunens årsredovisning. För att arbetet ska kunna anpassas utefter de förutsättningar som finns i kommunen utvärderas miljömålen årligen och revideras vid behov. Samarbete mellan kommunens egna verksamheter, företag och invånare i Nacka är grunden till ett bra miljömålsarbete. I detta dokument görs en genomgång av respektive miljömål, dess indikatorer och trend. Uppdaterade resultat för alla indikatorer kan alltid följas på webben på www.nacka.se/miljobarometern. För varje indikator finns också, under diagrammet eller tabellen, en kommentar som bygger på de värden som idag finns om ämnet. För 2019 presenteras även kopplingen mellan Nackas miljömål och de globala hållbarhetsmålen.³

Nackas miljöprogram bidrar till uppfyllelse av följande globala hållbarhetsmål:

- Mål 3 Hälsa och välbefinnande
- Mål 6 Rent vatten och sanitet
- Mål 7 Hållbar energi för alla
- Mål 9 Hållbar industri, infrastruktur och innovation
- Mål 11 Hållbara städer och samhällen
- Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13 Bekämpa klimatförändringar
- Mål 14 Hav och marina resurser
- Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

³ För att läsa mer om Agenda 2030 och dess delmål, se <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>

Begränsad Klimatpåverkan

De globala utsläppen måste minska snabbt och kraftigt för att den pågående klimatförändringen ska gå att kontrollera. Nackas utsläpp är i sammanhanget litet men alla har ett ansvar att bidra till utsläppsminskning.

Nacka bidrar till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom tre strategiska inriktningar:

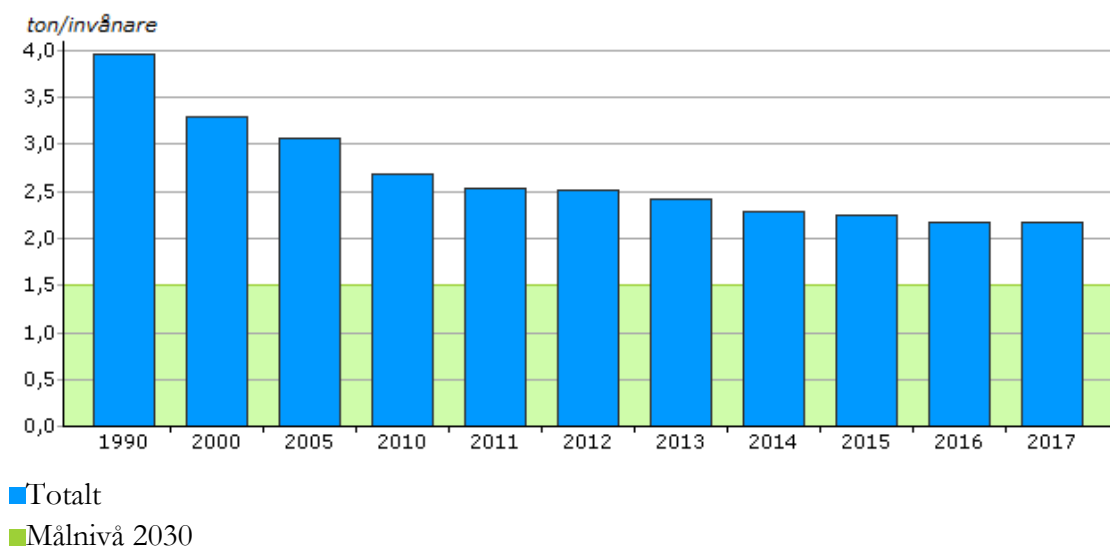
- Transporter och resor
- Energieffektivisering
- Konsumtion

Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 7: Hållbar energi för alla (7.2, 7.3) Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion (12.2, 12.3, 12.5, 12.6) Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen (11.2, 11.6) Säkra hållbara transportsystem för alla, minska städernas negativa miljöpåverkan per person.
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringen (13.2) Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Indikator 1.1

Utsläpp av växthusgaser per person (ton)

Datakälla: Nationella emissionsdatabasen och SCB

Indikatorn visar utsläpp av växthusgaser inom Nackas geografiska område. Här ingår utsläpp från el- och fjärrvärmeanvändning, övrig uppvärmning, transporter, industri, produktanvändning, jordbruk samt behandling av avloppsvatten. Utsläpp från elanvändningen beräknas med utsläppsvärden för nordisk produktionsmix. Utsläppen från resor utanför kommungränsen ingår inte, inte heller utsläpp från varor och livsmedel som producerats utanför kommunen.

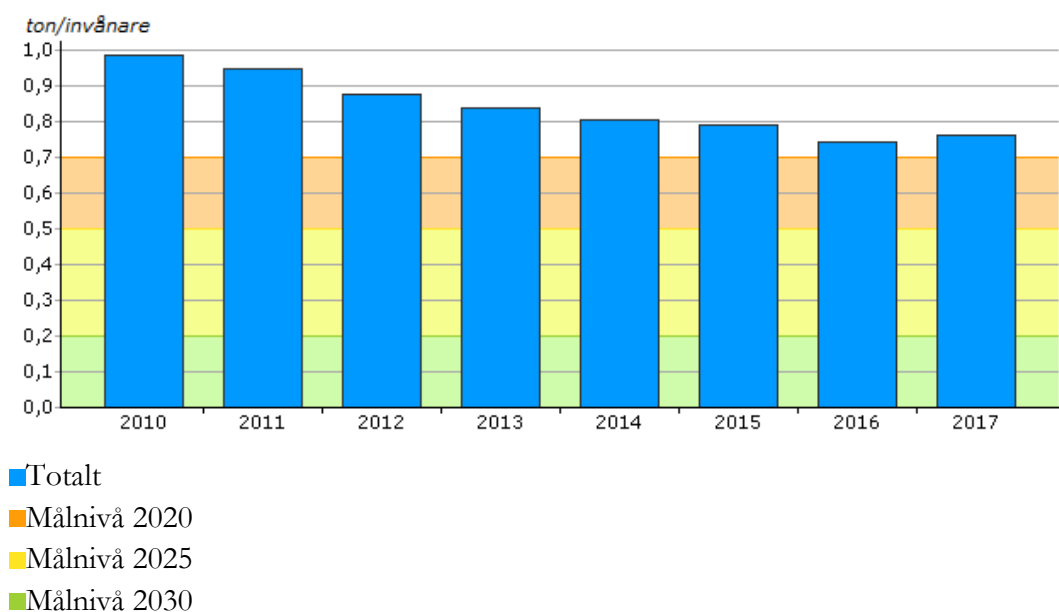
Utsläppen av växthusgaser har minskat med 45 procent sedan 1990 vilket är bättre än den uppsatta målutvecklingen. Minskningen har främst skett inom energisektorn men även inom vägtrafiken har utsläppen minskat.

Data till indikatorn hämtas från nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet. Emissionsdatabasen uppdateras årligen men med två års fördröjning, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Utfallet för 2017 är 2,17 ton/person vilket är en minskning från föregående år, 2,18 ton/person. För att nå målet om 1,5 ton per person till 2030 behöver minskningen uppgå till drygt 50 kg per person varje år närmaste 13 åren.

Indikator 1.2

Utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik (ton)

Datakälla: Nationella emissionsdatabasen

Indikatorn visar växthusgasutsläpp från vägtrafiken i Nacka. Här ingår personbilar, lastbilar och bussar samt moped och motorcykel. Utsläppen från vägtrafiken har minskat med nästan en fjärdedel sedan 2010 och målet för år 2020 är nåbart. Dock ökade utsläppen något år 2017 vilket främst har skett från personbilstrafiken.

Minskningen av utsläpp sedan 2010 har främst skett inom personbilar men även utsläppen inom sektorerna bussar och tunga lastbilar har minskat. Personbilar står för drygt 70 procent av koldioxidutsläppen i vägtrafiken.

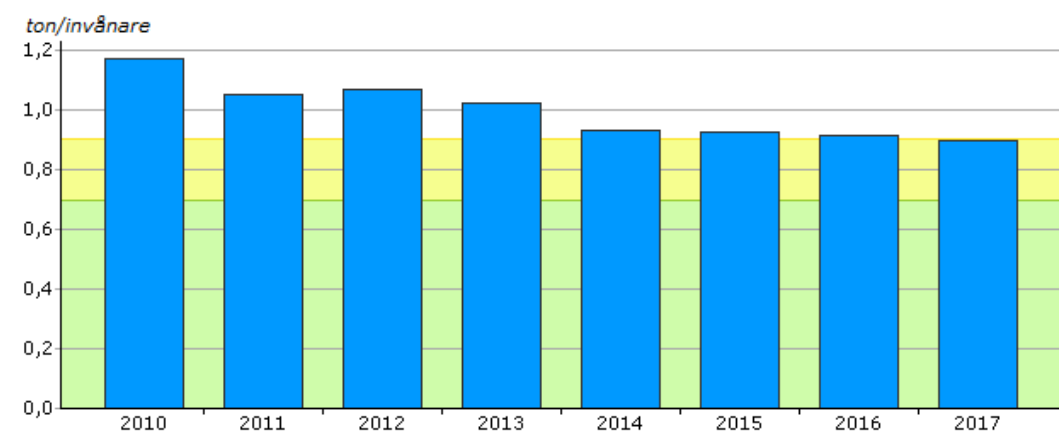
Data till indikatorn hämtas från nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet. Emissionsdatabasen uppdateras årligen, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Indikator.1.3

Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning i bebyggelse (ton)

■ Totalt

■ Målnivå 2020 (-15%)

■ Målnivå 2030 (-30%)

Datakälla: SCB och Nationella emissionsdatabasen

Indikatorn visar utsläpp av växthusgaser per invånare från energianvändning i bebyggelsen i Nacka kommun. Basår är 2010. Här ingår el (inom bebyggelsen) och fjärrvärme samt egen uppvärmning av kommersiella och offentliga lokaler samt bostäder. Utsläpp från elanvändningen beräknas med utsläppsvärden för nordisk produktionsmix.

Utsläppen från bebyggelsen har minskat med 15 procent mellan 2011 och 2017, vilket innebär att målet för 2020 är uppnått. Minskningen beror främst på mindre användning samt lägre utsläpp ifrån fjärrvärmerna. Elanvändningen står för 78 procent av utsläppen i bebyggelsen (dock räknat med relativt högt emissionsvärde, 100 g CO₂e/kWh) medan fjärrvärme står för 18 procent.

Utfallet för 2017 är 0,89 ton/person vilket är en liten sänkning från tidigare år, 0,91 ton/person. Data till indikatorn hämtas från SCB samt nationella emissionsdatabasen. För enskilda kommuner är statistiken relativt osäker och bör tolkas med viss försiktighet. Emissionsdatabasen uppdateras årligen, även historiska utsläppsvärden uppdateras eftersom utsläppsberäkningarna utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Indikator.1.4

Klimatpåverkan från konsumtion

<u>Mätområde</u>	<u>Datum</u>	<u>Värde</u>
<u>Undersökning genomförd</u>	2016	Ja

Undersökning genomförd	2018	Ja
---------------------------	------	----

Datakälla: Enkät Nacka kommun

Indikatorn syftar till att synliggöra klimatpåverkan från konsumtion i Nacka kommun. Nacka kommun genomförde en omfattande undersökning 2016 gällande konsumtionsvanor. Under 2018 kompletterades undersökningen med Nacka vatten och avfalls attitydundersökning. En ny omfattad undersökning planeras att genomföras.

I undersökningen från 2018 beställd av Nacka vatten och avfall skickades enkäter ut som besvarades av ca 400 nackabor.

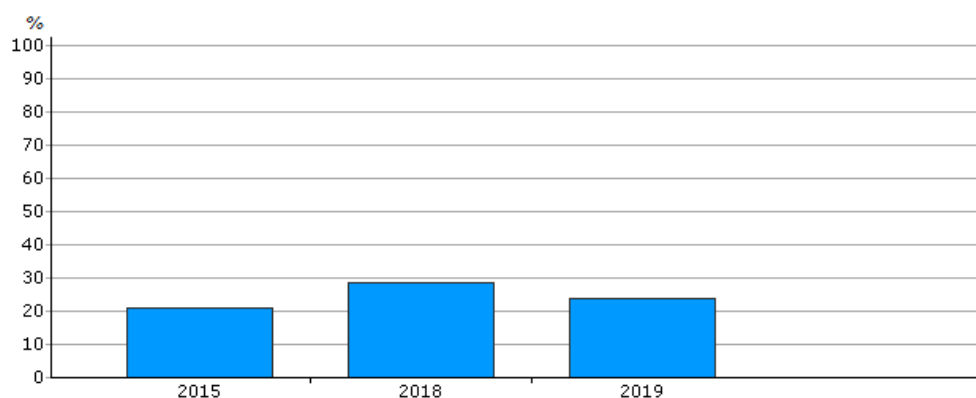
2018 visade undersökningen bland annat att:

- 61 % var positivt inställda till att ändra sitt levnadssätt för att minimera avfallsmängderna, exempelvis matavfall.
- 52 % styr mycket av sin konsumtion mot ökad återanvändning
- 75 % undviker att slänga mat (tex fryser in, anpassar inköp, slänger inte oförstörd mat där datumutmärkningen gått ut).
- 55 % undviker att använda/köpa nya plastpåsar för matvaror i livsmedelsaffärer
- 92% anser att det är sannolikt att sälja/lämna in begagnade saker (tex möbler, kläder)
- 42% anser att det är sannolikt att köpa begagnade saker (tex möbler, kläder)
- 18% köper inte begagnade saker (tex möbler, kläder)
- 37 % har fått en mer negativ attityd till kolsyrat/neutralt vatten på flaska senaste året
- 66% sparar på vattnet för att vattnen ses som en naturresurs som man behöver vara rädd om

Indikator 1.5

Andel av uppkommet matavfall som skickas till biologisk behandling

■ Totalt

Datakälla: Nacka kommun/Nacka vatten och avfall

Den biologiska behandlingen av matavfall sker genom kompostering eller rötning. Vid kompostering tas växtnäringen tillvara medan energin avgår i form av värme. Vid rötning bryts det organiska matavfallet ner och under processen framställs biogas som sedan huvudsakligen

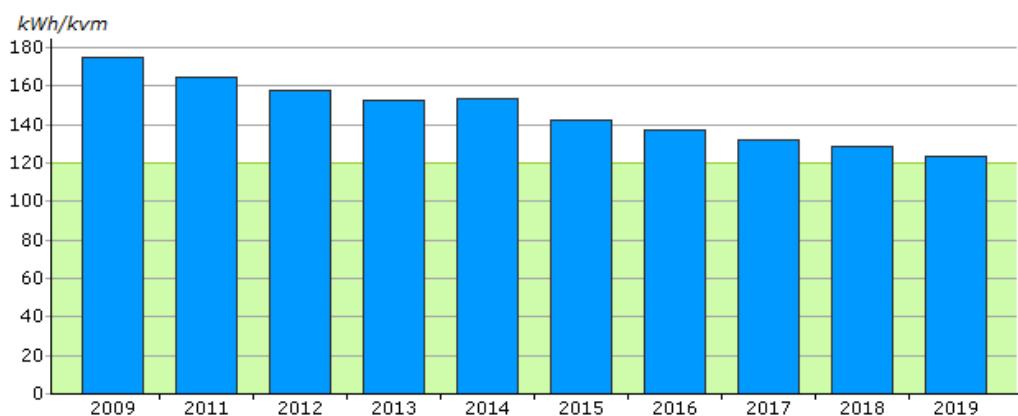
används som fordonsgas. Rötresten som bildas kan utnyttjas som gödningsmedel. Detta innebär att både energi och växtnäring kan tas tillvara vid rötning.

Matavfall som skickas till biologisk behandling ökade mellan 2015–2018. Utfallet för 2019 visade att andelen sjönk till 24 procent. Ingen målnivå är ännu satt för indikatorn. En ny målnivå förväntas formuleras under 2020.

Indikator 1.6a)

Energianvändning i kommunens egna byggnader (kWh/kvm)

■ Totalt

■ Målnivå 2020 (-20%)

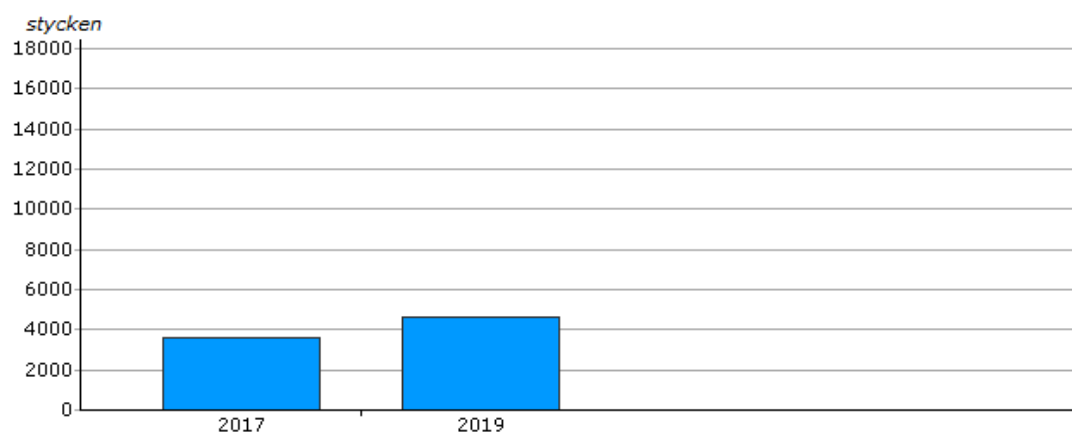
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar hur mycket energi som går åt i de byggnader som kommunen äger. Energianvändning i kommunens egna byggnader har minskat från 174 till 123,8 kilowattimmar per kvadratmeter mellan 2009 och 2019. Enligt lokalenhetens plan för energieffektivisering av byggnaderna kommer målet om 120 kilowattimmar per kvadratmeter att nås till 2020.

En ny målnivå för 2030 förväntas formuleras under 2020.

Indikator 1.6b

Andelen armaturer i kommunens gatubelysning som är utbytt till energisnåla alternativ.

■ Totalt

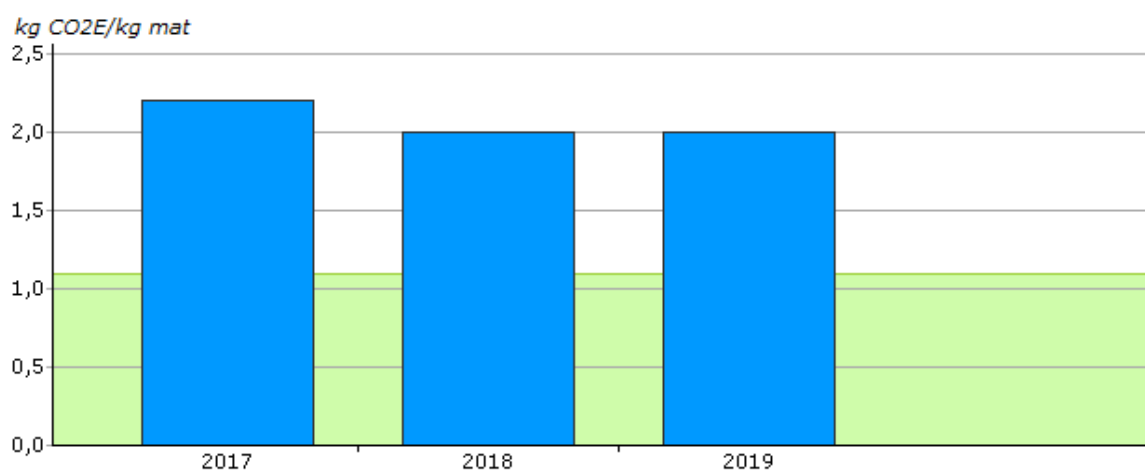
Datakälla: Nacka kommun

Hela 90 procent av belysningens miljöpåverkan kommer från energiförbrukningen. En längre livslängd minskar bytesfrekvensen, underhåll, transporter och uttjänta lampor. Ett sätt att minska energianvändningen för belysning är dels genom att minska tiden som belysningen används och genom att använda energieffektiva lampor. En energisnål lampa är ungefär fem gånger effektivare än en glödlampa och har ungefär 50 gånger längre livslängd. Här går utvecklingen snabbt vad gäller energieffektivitet och livslängd.

Under 2017 var ca 3600 armaturer energisnåla alternativ av totalt ca 18 000. Under 2019 var ca 4600 armaturer energisnåla alternativ av ca totalt 19 500.

Indikator 1.7

Klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp, kg CO₂-ekvivalenter/kg mat

■ Totalt

■ Målvärde 2030

Datakälla: Nacka kommun, program för beräkning av livsmedels klimatpåverkan

Produktion av livsmedel är en stor källa till klimatpåverkande utsläpp, och trenden är att utsläppen minskar men inte tillräckligt för att nå målnivåerna till 2030. Kommunen har under 2017 köpt in ett system som kan räkna om inköpsdata till klimatpåverkan. Med hjälp av det kan klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp mätas. Indikatorn kompletterar bilden av miljöpåverkan från kommunens livsmedelsinköp (3.5, Andel ekologisk mat).

Upphandlings- och uppföljningssystemet Hantera Livs har möjliggjort att ta fram data på klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp. Det genomsnittliga värdet för 2019 års livsmedelsinköp för kommuners verksamheter var 2 kg CO₂-ekvivalenter/kg mat.

Under 2018 beslutades ett mål om att nå 1,1 kg CO₂ekvivalenter/kg mat till 2030 för att minska klimatpåverkan från livsmedelsinköp.

Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Strategiska mål:

Lägre halter av partiklar i luften.

Lägre halter av kvävedioxid i luften.

Minskade utsläpp av flyktiga organiska kolväten.

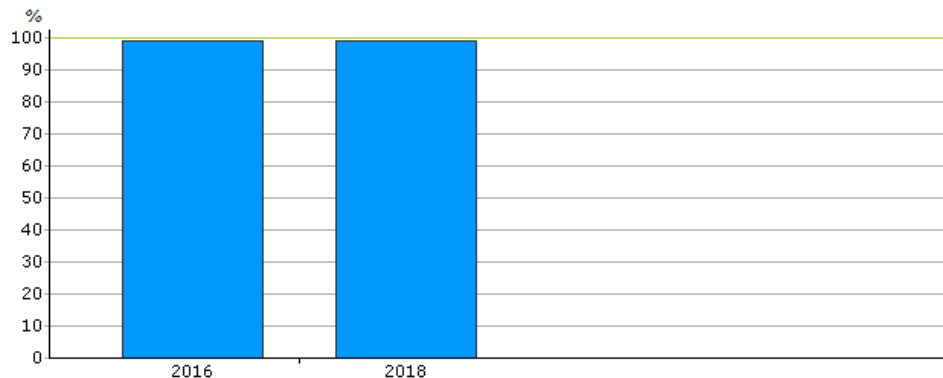
Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 3: Hälsa och välbefinnande (3.9) Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
- Mål 9: Hållbar industri, infrastruktur och innovation (9.1, 9.4) Skapa hållbar infrastruktur.
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen (11.2, 11.6) Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara, tillgängliga och hållbara transportsystem och utbyggnad av kollektivtrafik)

Indikator 2.1a)

Andel skolor och förskolor som klarar nationellt mål för partiklar

■ Totalt

■ Målnivå 2025

Datakälla: SLB (Stockholms Luft- och Bulleranalys)

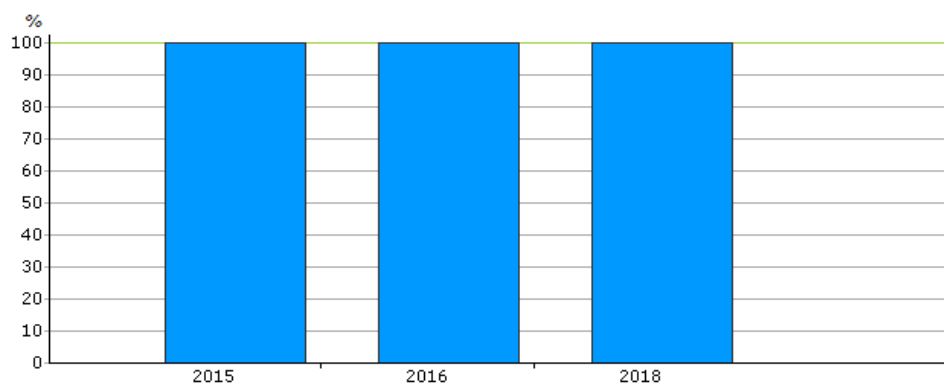
Indikatorn visar andelen skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt mål för partiklar. Detta innebär att halten av partiklar (PM10) inte överstiger 30 mikrogram per kubikmeter beräknat som ett dygnsmedelvärde.

För 2018 var det 99 % av skolorna och förskolorna som klarade mål för partiklar.

Indikator 2.1b)

Andel skolor och förskolor som klarar nationellt miljömål för kvävedioxid

■ Totalt

■ Målnivå 2020

Datakälla: SLB (Stockholm Luft- och Bulleranalys)

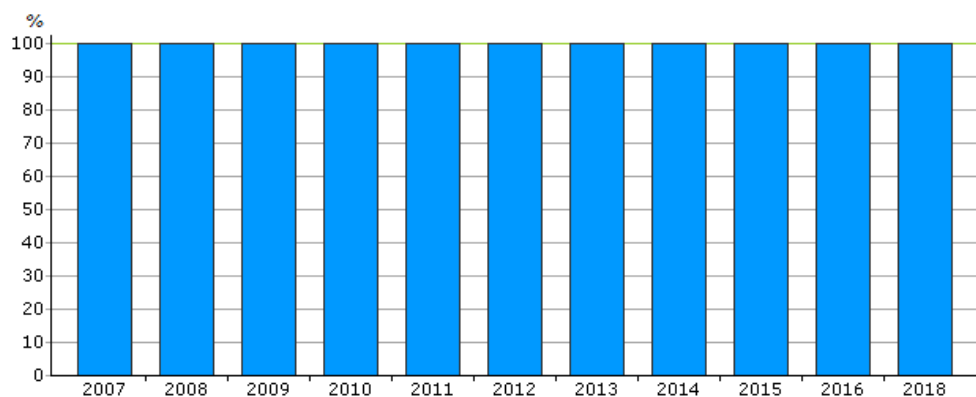
Indikatorn visar andel skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för kvävedioxid. Detta innebär att halten av kvävedioxid inte överstiger 20 mikrogram per kubikmeter beräknat som ett årsmedelvärde.

Samtliga skolor och förskolor klarar målnivån där utomhusluften för kväveoxid för 2018. En ny målnivå för 2030 kommer att formuleras under 2020.

Indikator 2.1c)

Andel skolor och förskolor som klarar nationellt miljömål för bensen

■ Totalt

■ Målnivå 2025

Datakälla: SLB

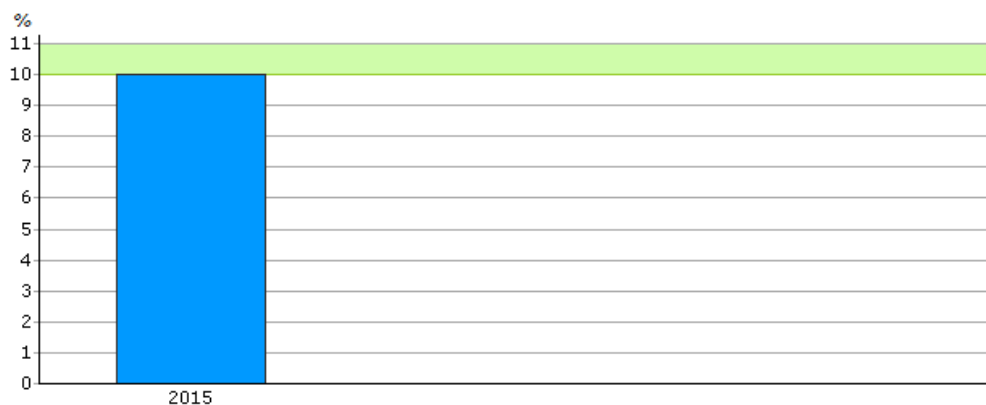
Indikatorn visar andel skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för bensen. Detta innebär att halten av bensen inte överstiger 1 mikrogram per kubikmeter beräknat som årsmedelvärde.

Samtliga skolor och förskolor uppnår det nationella miljömålet för bensen 2015.

Indikator 2.2

Andelen av alla resor i högtrafik som sker med cykel (%)

■ Totalt

■ Målnivå 2020

Datakälla: Mätstationer och resvaneundersökning,

Indikatorn visar andelen av alla resor i rusningstrafik som sker med cykel.

Resvaneundersökningen visade att 10 procent av andelen resor i högtrafik sker med cykel i Nacka. Mätningen har dock endast mätt resor till arbetet. Den gjordes under hösten. En ny resvaneundersökning planeras presenteras under 2020.

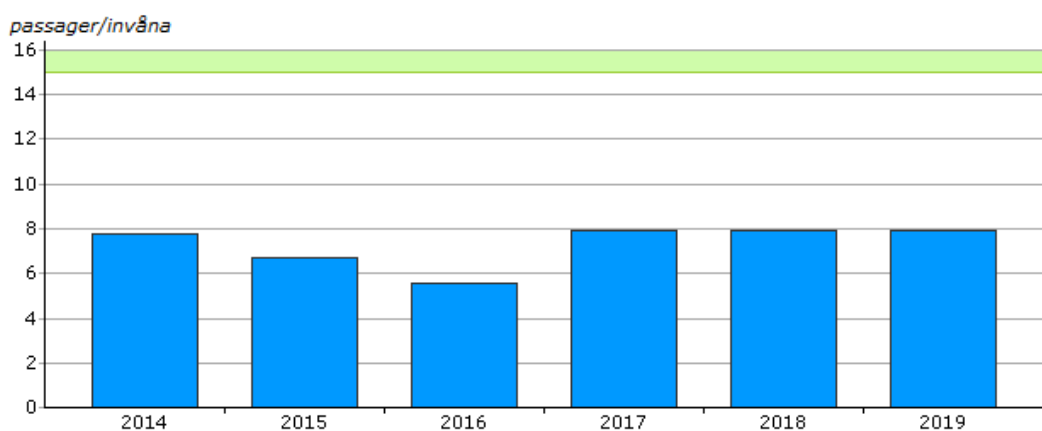
En ny målnivå för 2030 kommer att formuleras under 2020.

Indikator 2.3

Antal cyklande i förhållande till total befolkning

■ Totalt

■ Målnivå 2030

Datakälla: Mätstationer Nacka kommun

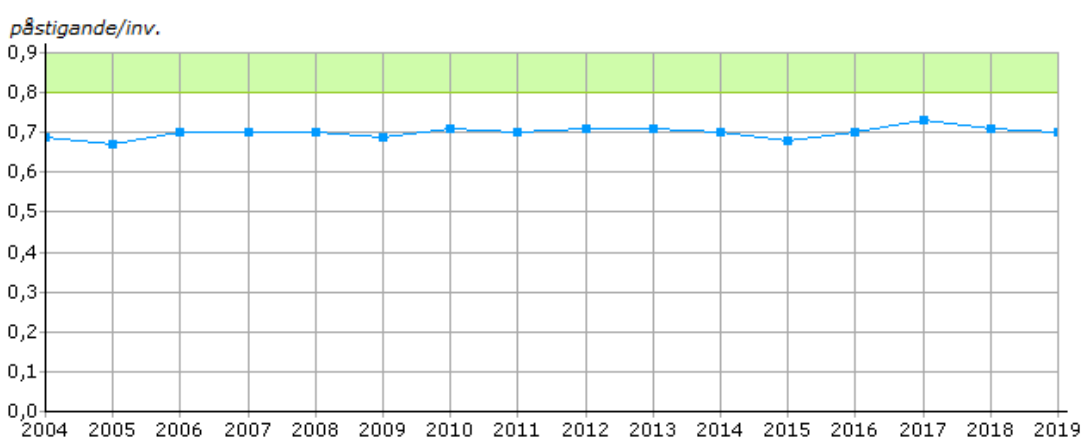
Indikatorn visar antal cyklande vid vissa mätpunkter i kommunen i förhållande till total befolkning. (antal cykelpassager per invånare). Mätpunkterna är vid Sicklavägen och Skurubron.

Under 2019 har flera av kommunens mätstationer haft tekniska problem att samla in data. Detta har inneburit att fler stationer saknar data för vissa månader. De månader som ej har mätbart underlag har istället mätetal från motsvarande månad 2018. Antalet cyklande vid vissa mätpunkter för 2019 uppmättes till 7,9 passager/inv.

Indikator 2.4

Antal påstigningar i kollektivtrafiken i förhållande till total befolkning.

■ Nacka

■ Målnivå 2030

Datakälla: SL (påstigningar), SCB (befolkning)

Indikatorn visar antalet påstigningar i kollektivtrafiken per dygn i Nacka kommun i förhållande till total befolkning (antal påstigningar per invånare). Påstigningar beräknas för en vanlig vintervardag när kapaciteten i kollektivtrafiken är som störst. En resa kan innebära flera påstigningar om man gör byten i kollektivtrafiken. Antal påstigande inkluderar även resande från andra kommuner som stiger på i Nacka kommun.

Antalet påstigningar i kollektivtrafiken i förhållande till totalbefolkningen uppmättes under 2019 till 0,7 påstigande/inv.

Giftfri miljö

Nacka ska vara så giftfritt att inte människor eller miljö påverkas negativt.

Strategiska mål:

Minskade gifter i barns vardag.

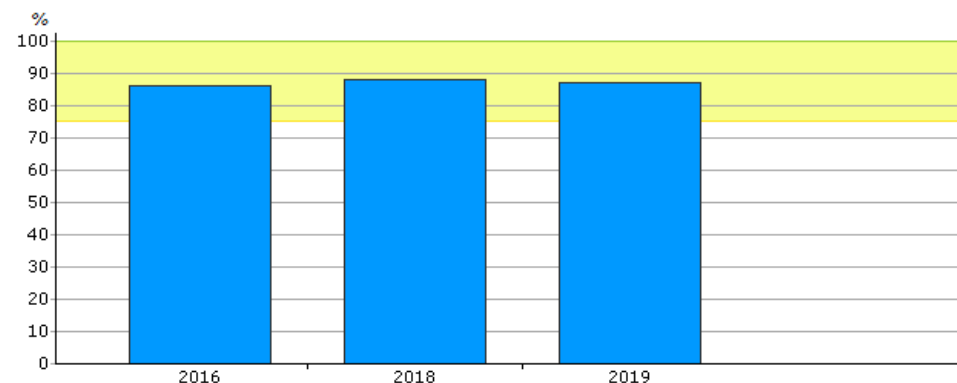
Inga skadliga utsläpp från förorenade områden.

Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 3: Hälsa och välbefinnande (3.9) Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.
- Mål 6: Rent vatten och sanitet (6.3, 6.6) Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion (12.4, 12.5, 12.7, 12.8) Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster
- Mål 14: Hav och marina resurser (14.1) Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald (15.1, 15.4, 15.5) Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Indikator 3.1

Andel punkter på checklistan för giftfri förskola som förskolorna i snitt klarat av (%)

■ Totalt

■ Målnivå 2018

■ Målnivå 2020

Datakälla: Nacka kommun

Checklistan innehåller 27 konkreta åtgärder för att minska förskolebarnens exponering. Indikatorn visar hur stor andel av åtgärderna som har genomförts. Indikatorn följdes upp genom en enkät som skickades till alla förskolor i Nacka 2016, 2018 och 2019.

Under 2019 skickades en ny enkät ut till alla Nackas förskolor. Andelen klarade punkter var nästan densamma. I stort sett alla har kunnat bocka av att de rensat bland kemiska produkter och pusselmaterial. Områden där mer återstår är att undvika plast vid tillagning och servering och att se över utemiljöerna. I sin tillsyn av olika slags lokaler prioriterar miljöenheten barnomsorgen. Ett självklart skäl till det är att små barn är särskilt känsliga. Miljöerna de vistas i kan ha effekter på deras hälsa senare i livet.

Andelen punkter på checklistan för giftfri förskola som förskolorna i snitt klarat av under 2019 uppmättes till 87 procent.

En målnivå för 2020 planeras tas fram under 2020.

Indikator 3.2

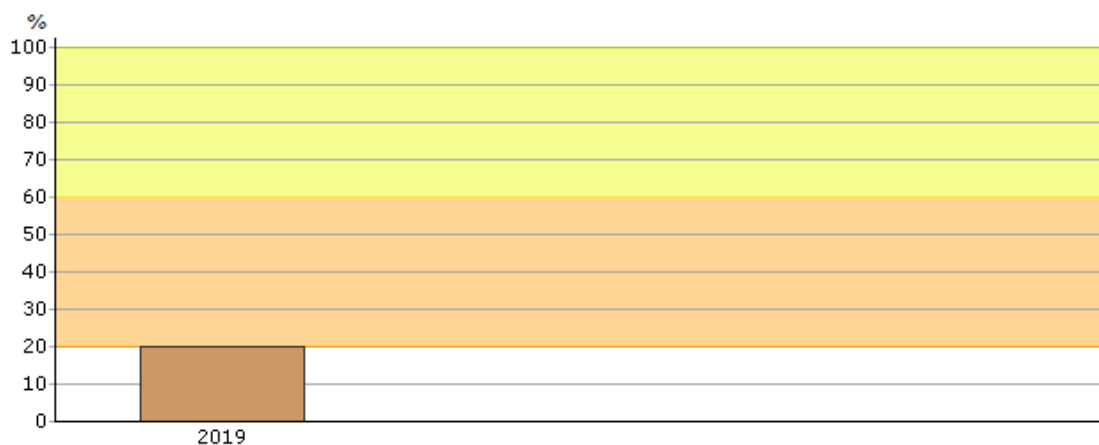
Andel verksamheter som är inventerade och åtgärdade avseende särskilt farliga ämnen.

a) förskolor

b) skolor

c) lekplatser

d) Idrottsanläggningar

■ a) förskolor åtgärdade

■ Målnivå 2020

■ Målnivå 2025

■ Målnivå 2030

Datakälla: Nacka kommun

Särskilt farliga ämnen är ämnen som har egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och i miljön. De kan till exempel vara cancerframkallande, ge fel på arvsanlag, hormonsystem eller ge svårigheter att få barn. De stannar kvar länge i våra kroppar och i vår omgivning och vissa av dem kan också vara direkt giftiga. Särskilt farliga ämnen omfattas av särskilda regler inom EU men är tillåtna att säljas och ingå i vanliga konsumentprodukter, till exempel i plast.

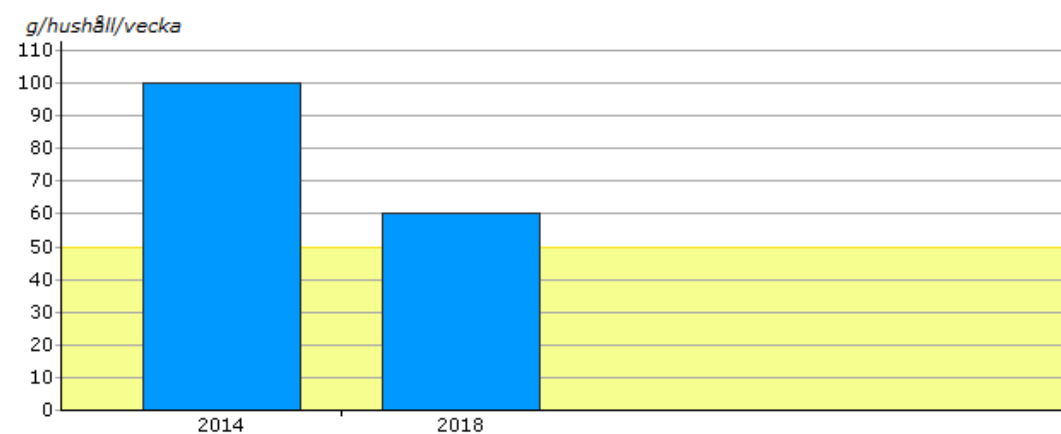
Indikatorn mäter andelen skolor, förskolor, lekplatser och idrottsanläggningar som är inventerade och åtgärdade avseende särskilt farliga ämnen.

100% av de kommunala förskolegårdarna är inventerade och 20 % åtgärdade avseende särskilt farliga ämnen (2019). Här kan nämnas att de särskilt farliga ämnena som avses bedöms i stor utsträckning finnas inneslutna i material som finns på förskolegårdar där risk för exponering för barn genom oralt intag alternativt via hudkontakt är låg alternativt att risk för läckage av dessa ämnen till omgivande miljö bedöms som små. Det kan handla om gamla däck som används som gungor eller äldre impregnerat trä.

För skolor, lekplatser och idrottsanläggningar finns inget utfall tillgängligt.

Indikator 3.4

Mängd farligt avfall i soppåsen (g/hushåll och vecka)

■ Totalt

■ Målvärde 2020

■ Målvärde 2030

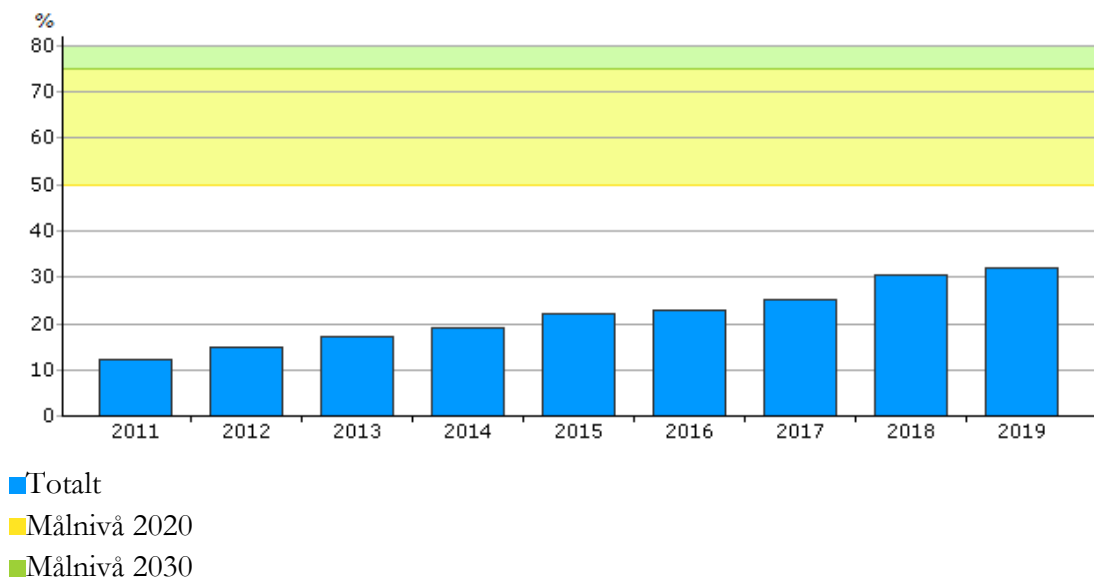
Datakälla: Plockanalyser

Indikatorn visar mängden farligt avfall som slängs i vanliga soppåsen mätt i gram per hushåll och vecka. Exempel på farligt avfall är färg- och oljerester, rengöringsmedel, trasiga elprodukter och batterier. Farligt avfall ska inte kastas tillsammans med övrigt hushållsavfall, utan lämnas in separat på angivna uppsamlingsplatser i kommunen.

För 2018 uppmättes 60 gram farligt avfall som slängs i vanliga hushåll pervecka, vilket är en minskning från föregående värde. Indikatorn mäts genom så kallad plockanalys, vilket genomförs ungefär vart fjärde år

Indikator.3.5

Andel ekologisk mat i kommunens verksamheter (%)

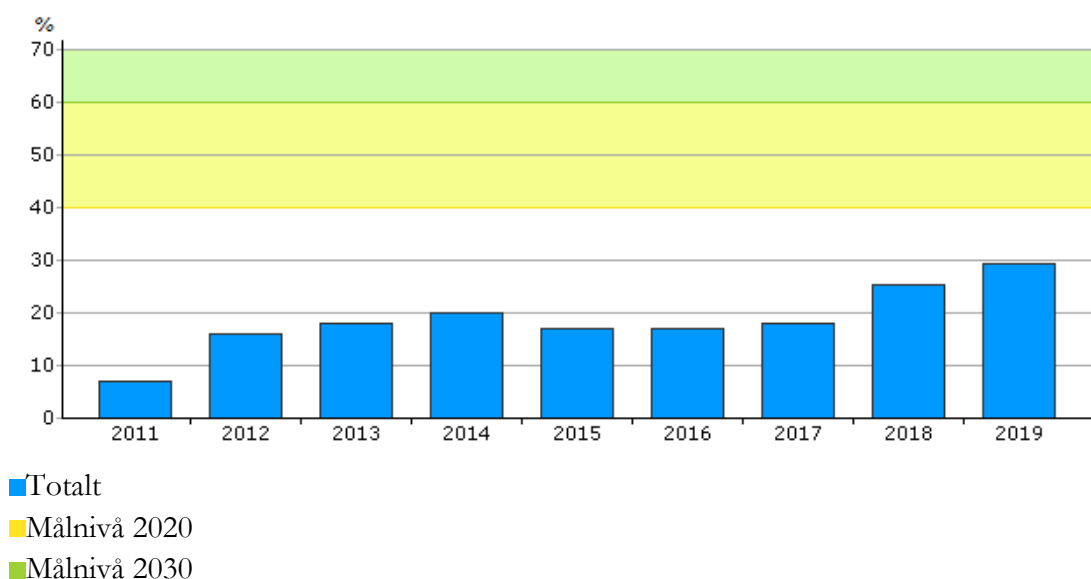
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen ekologisk mat som serveras i kommunens verksamheter. Andelen beräknas utifrån den sammanlagda kostnaden för livsmedel.

Andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter i genomsnitt 2019 var 32,2%. Ökningen från 2018 kan förklaras med nya livsmedelsavtal med ett större ekologiskt sortiment samt en ökad kommunikation kring värdet med ekologisk mat och kommunens mål för ekologisk mat till de kommunala förskolorna och skolorna. Den ekologiska andelen mat under november och december 2019 var 34,4% jämfört med 31,8% mellan januari och oktober samma år och 29,8% november och december under 2018.

Indikator.3.6

Andel miljömärkta varor som köps in av kommunen

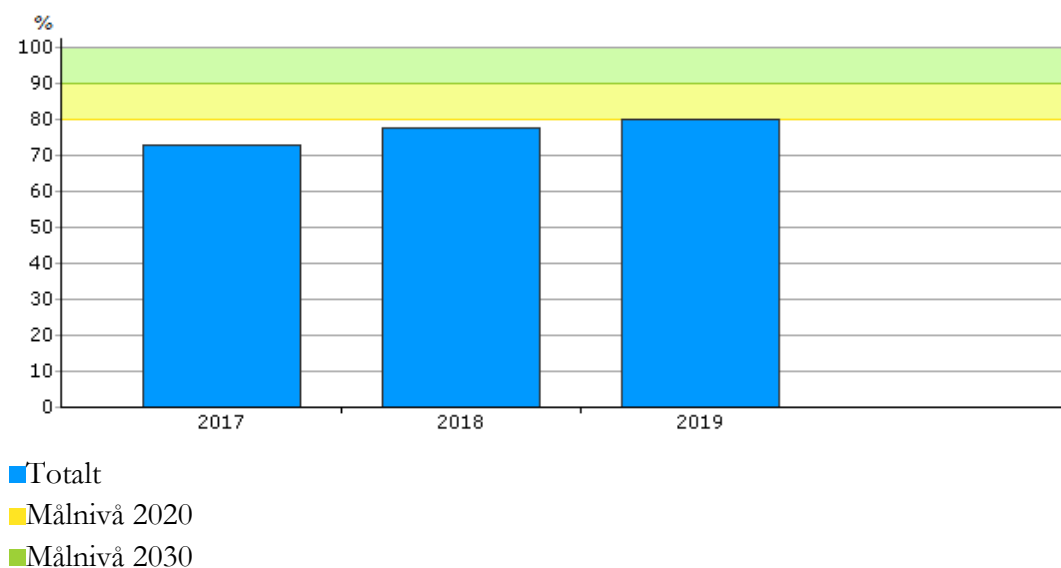
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen miljömärkta varor som köps in av kommunen. Andelen beräknas utifrån den sammanlagda kostnaden för inköpta varor.

Andelen miljömärkta varor som köps in av kommunen har under 2019 ökat till 29,2 procent. Stora förändringar behövs om målet på 40 procent miljömärkta varor till år 2020 ska nås.

Indikator 3.7

Andelen närproducerad mat i kommunens verksamheter inom varugrupporna kött, fågel, mejeri och ägg från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige.

Datakälla: HanteraLivs, Nacka kommun

Indikatorn mäter livsmedel som ger störst klimatpåverkan nämligen kött, fågel, mejerivaror och ägg.⁴

Utifrån den aktuella lagstiftningen, Nackas geografiska placering, budget och aktuella inköpsstatistik mäter indikatorn andel närproducerad mat (%) i kommunens verksamheter inom varugrupperna kött, fågel, mejeri och ägg (från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige). Procentandelen är baserad på kilo.

Ökningen från 2018 kan förklaras med nya livsmedelsavtalet med ett större utbud av svenska animaliska livsmedel samt en ökad kommunikation kring värdet med att köpa närproducerad mat och Nackas mål kring närproducerad mat. Andelen svenska animaliska livsmedel i november och december 2019 var 86,8% jämfört med 78,4% mellan januari och oktober samma år och 77,1% i november och december under 2018.

---

⁴ Livsmedelsverket, rapport Miljöpåverkan från animalieprodukter
https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2013/2013_livsmedelsverket_17_animalieproduktionens_miljopaverkan.pdf

Rent vatten

Sjöar och vattendrags biologiska och ekologiska värden ska bevaras. Kust och farvatten i Nacka ska ha goda förutsättningar för rik biologisk mångfald och ha god tillgänglighet för rekreation.

Strategiska mål:

Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kust.

Skydd av marina områden.

Minskad påverkan från båtlivet.

Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten.

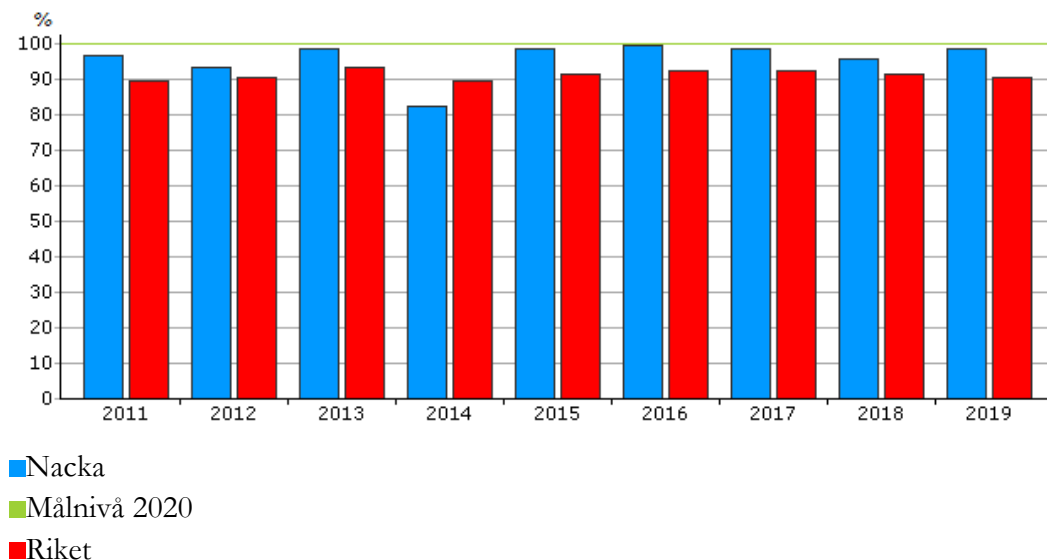
Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 6: Rent vatten och sanitet (6.3, 6.6) Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.
- Mål 14: Hav och marina resurser (14.1, 14.2) Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald (15.1, 15.8) Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och i sötvatten

Indikator 4.1

Andel badvattenprover som inte har någon anmärkning

Datakälla: Havs- och vattenmyndigheten

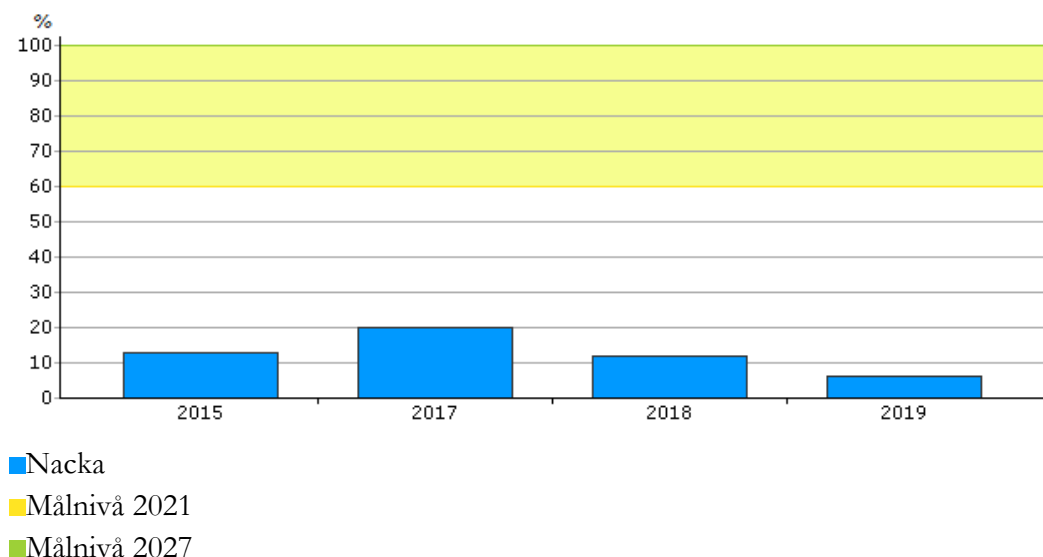
Badvattenkvaliteten vid Nackas strandbad kontrolleras regelbundet. Beroende på hur hög bakteriehalten är bedöms vattnet antingen som tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt. Indikatorn visar andelen badvattenprover utan anmärkning.

Under 2019 var det endast två provtagningar med anmärkning vilket var i Källtorpsbadet och Stensöbadet. Under 2020 planeras att arbeta fram en ny målnivå att gälla för 2030.

Indikator 4.2

Andel vattenförekomster som uppnår minst god ekologisk status

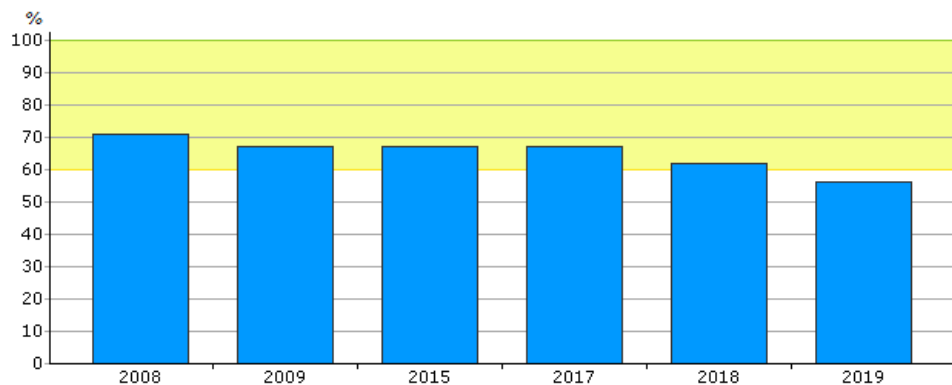
Datakälla: VISS (Vatteninformationssystem Sverige)

Indikatorn visar andelen vattenförekomster i Nacka som uppnår god ekologisk status. I Nacka finns totalt 16 ytvattenförekomster (en ny sedan 2017) som ska uppnå god status senast 2021 eller 2027. Endast en av Nackas 16 vattenförekomster (sex procent) uppnår god ekologisk status enligt Vattenmyndighetens senaste klassning. Det är en färre jämfört med förra året. En förklaring till detta är att det tagits fler regionala prover som visar att statusen var sämre än tidigare bedömningar. Det betyder inte att vattenkvaliteten har försämrats i verkligheten utan att underlaget för klassningen har förbättrats.

Indikator 4.3

Andel vattenförekomster som uppnår god kemisk status

■ Nacka

■ Målnivå 2021

■ Målnivå 2027

Datakälla: VISS (Vatteninformationssystem Sverige)

Indikatorn visar andelen vattenförekomster i Nacka som uppnår god kemisk status. Indikatorn inkluderar inte ämnen som överskrider i hela Sverige (kvicksilver och PBDE - polybromerade difenylterar) eftersom det än så länge är tekniskt omöjligt att sänka dessa värden till en god status. Ämnena kommer till svenska vatten främst via långväga luftburna föroreningar. I Nacka finns totalt 16 ytvattenförekomster (en ny sedan 2017) som ska uppnå god status senast 2021 eller 2027.

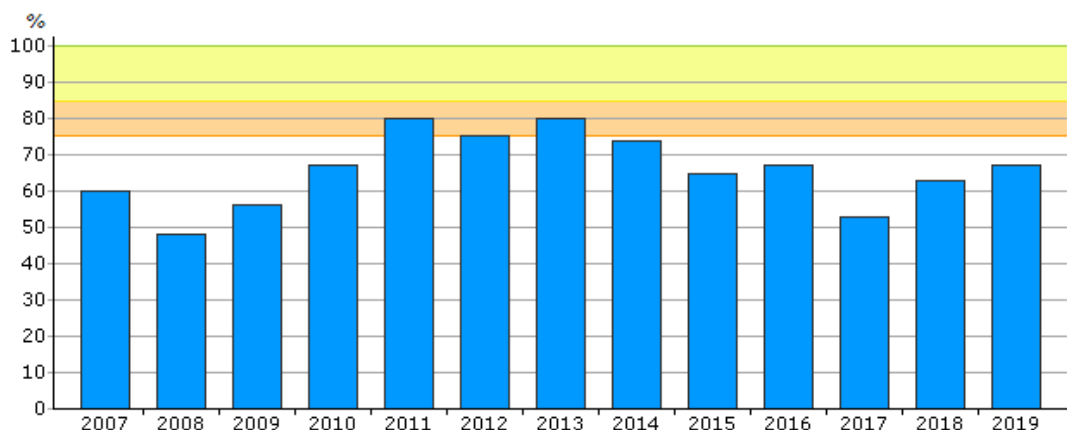
Nio av Nackas 16 ytvattenförekomster (56 procent) uppnår god kemisk status (exklusive kvicksilver och PBDE). Jämfört med föregående år är det två fler vattenförekomster som inte uppnår god status (Skurusundet och Ingaröfjärden). När målvärdet 60 procent sattes för 2020 räknades kvicksilver och PBDE in, därför är målvärdet lägre än utgångsvärdet. En justering av målvärdet kommer att göras så att det gäller exklusive kvicksilver och PBDE.

Hav och Vattenmyndigheterna har valt att ta bort *Kemisk status utan överallt överskridande ämnen* (vilket innebär exklusive kvicksilver och PBDE) då den inte behövs inom statusklassningen enligt direktivet och bedömningsgrunderna. Vilket gör att den inte heller redovisas i VISS. Dock beskrivs den parametern under motiveringen till *Kemisk status* för respektive vattenförekomst.

För 2019 är det 56 procent av vattenförekomsterna som uppnår god kemisk status.

Indikator.4.4

Andel sjöar med god status vad gäller övergödning

- Totalt
- Målnivå 2020
- Målnivå 2025
- Målnivå 2030

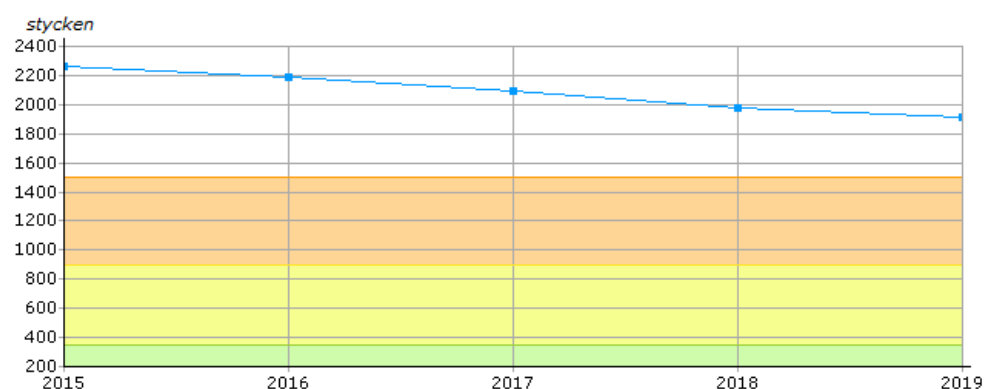
Datakälla: Nacka kommun/SVAB

Indikatorn visar andelen sjöar med god status vad gäller övergödning. God status avser i denna indikator totalfosforhalt. För vattenförekomster gäller ”god status” enligt VISS, för övriga sjöar gäller Naturvårdsverkets klassning måttliga eller låga halter. Fosforprover tas årligen.

67 procent av sjöarna i Nacka kommun uppnår god status vad gäller totalhalter av fosfor. Klassningen av sjöarnas näringstillstånd bygger på mätningar tre år i rad. Flera sjöar har de senaste åren hamnat precis under en gräns i klassningen. Det behöver inte innebära någon försämring i ett längre perspektiv.

Indikator 4.5

Antal enskilda avlopp i kommunen

- Totalt
- Målnivå 2020
- Målnivå 2025
- Målnivå 2030

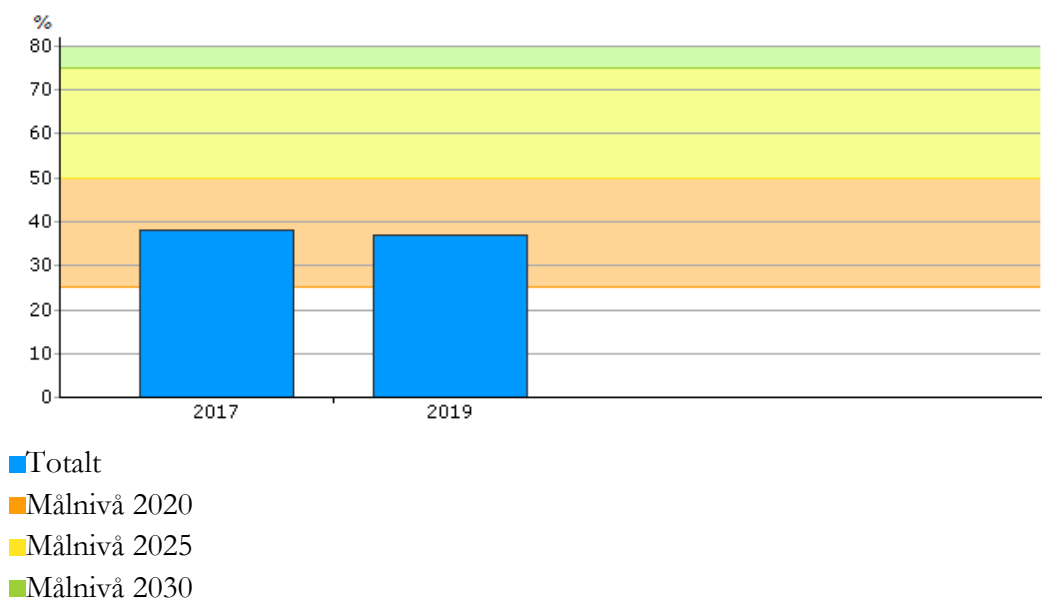
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar antalet enskilda avlopp i Nacka kommun. Enskilda avlopp är avloppsanläggningar som inte är anslutna till kommunala avloppsledningsnät. Enskilda avlopp har antingen en egen reningskonstruktion eller töms av slamtömningsbil. Bristfälliga enskilda avlopp orsakar att orenat avloppsvatten läcker ut i miljön. Vattendrag, sjöar och hav övergöds och dricksvatten kan förorenas.

När förnyelseområdena (områden med blandade fritids- och permanentushåll) är utbyggda enligt nu gällande planering kommer endast cirka 350 fastigheter att ha kvar sina enskilda avlopp. Dessa fastigheter ligger så till att kommunalt vatten och avlopp inte kan dras dit, till exempel på öar. Totalt uppskattas cirka 1914 enskilda avlopp under 2019. För att nå målnivån om 350 till 2030, behöver i snitt drygt 140 fastigheter anslutas till kommunalt VA varje år.

Indikator 4.6

Andel båtar som inte använder giftiga båtbottnfärger

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen båtar som inte använder giftiga båtbottnfärger. Indikatorn avser båtklubbar som arrenderar mark av kommunen (vilket gäller majoriteten av båtklubbarna). Giftiga båtbottnfärger målas på båtars skrov för att förhindra att havstulpaner och alger börjar växa på båten, men giftet från färgen läcker också ut till vattnet. Istället för att måla kan man till exempel tvätta båten när larverna satt sig, eller använda en ultraljudssändare. En redovisning har lämnats in av Nacka Förenade Båtklubbar (NFBK) över hur många som målar båtar med någon typ av giftig färg. Data har inhämtats genom en enkät som föreningen skickat ut till alla sina båtklubbar.

För 2019 uppmättes 37 procent av båtarna inte använda giftiga båtbottnfärger.

God bebyggd miljö

Den bebyggda miljön i Nacka ska bidra till en god livsmiljö där resurser nyttjas på ett hållbart sätt. Det ska vara nära till naturen och människors hälsa ska stå i fokus. Nackas sårbarhet inför effekterna av klimatförändringar ska minska.

Strategiska mål:

Miljöanpassad bebyggelsestruktur.

God inomhusmiljö.

God ljudmiljö.

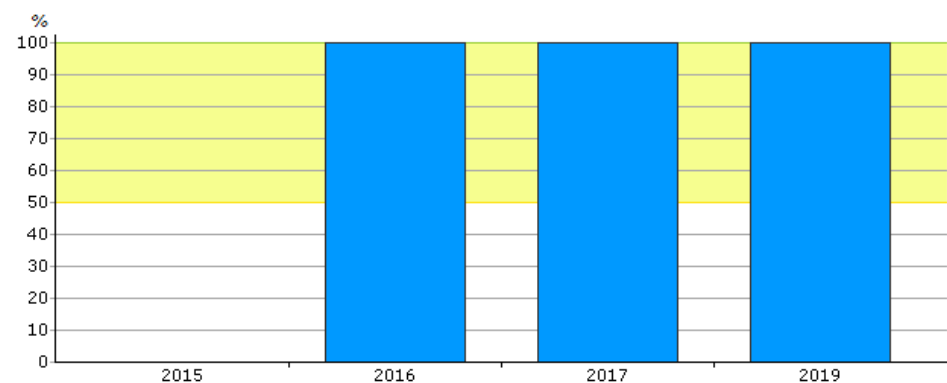
Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor.

Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 6: Rent vatten och sanitet (6.3) Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla
- Mål 9: Hållbar Industri, innovationer och infrastruktur (9.1) Bygga upp en hållbar infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen (11.6, 11.7) Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara, säkerställa tillgängliga grönområden och offentliga platser)
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion (12.3, 12.5) Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Indikator 5.1a

Andelen certifierad kommunal nybyggnation där kommunen är byggherre

■ Totalt

■ Målnivå 2020

■ Målnivå 2025

Datakälla: Nacka kommun

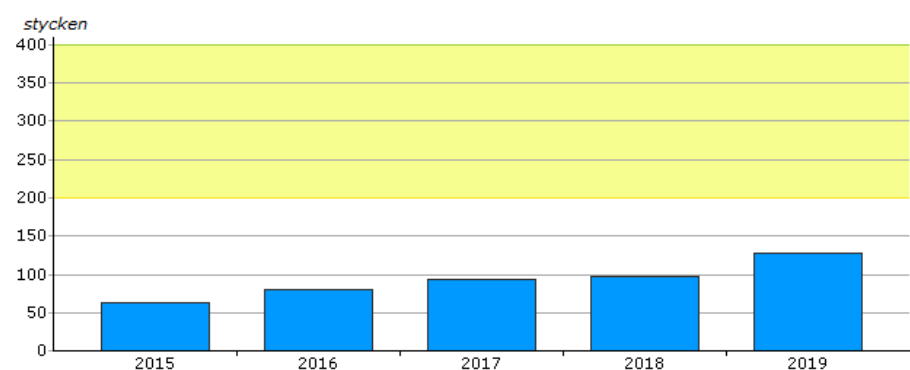
Indikatorn visar andelen kommunal nybyggnation som är klassad som Miljöbyggnad eller motsvarande certifiering där kommunen är byggherre. Miljöbyggnad är en certifiering av byggnader som finns i tre nivåer; brons, silver och guld. För att få en certifiering i Miljöbyggnad måste flera kriterier uppfyllas inom bland annat energianvändning, ventilation, fuktsäkerhet och vilka kemikalier som får ingå i byggmaterialen.

Under 2017 avslutades projektet Utskogens förskola, som uppfyller villkoren för Miljöbyggnad guld.

Indikator 5.1b

Antal miljöcertifierade byggnader i Nacka kommun

■ Totalt

■ Målnivå 2025

■ Målnivå 2030

Datakälla: Sweden Green Building Council (SGBC), Svanen, Breeam och Leed.

Indikatorn visar antal byggnader i Nacka kommun som är miljöcertifierade med Miljöbyggnad, Svanen eller Breeam.

Antalet miljöcertifierade byggnader har ökat från 63 stycken år 2015 till 128 stycken år 2019. Ökningen 2019 beror på två projekt med Svanen-certifiering i Ältadalen som har blivit färdiga som totalt omfattar 30 småhus. Flest byggnader är certifierade enligt Miljöbyggnad, därefter Svanen. Fem projekt pågår i kommunen med Svanen-certifiering med många bostadsrätter alternativt småhus inom varje projekt.

Indikator 5.2

Framtagen strategi för klimatanpassning senast år 2018 (Ja/nej)

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar om kommunen har tagit fram en strategi för klimatanpassning av Nacka, vilket skulle ha skett senast år 2018. I takt med att medeltemperaturen på jorden höjs förändras vårt klimat. Det innebär bland annat höjda havsnivåer, mer nederbörd, kraftigare stormar och fler värmeböljor. För att anpassa oss till dessa förändringar behöver vi bygga våra samhällen smart så att vi minimerar de skador och problem som kan uppstå på grund av klimatförändringarna.

Arbetet är något försenat men pågående för att ta fram en strategi för klimatanpassning.

Indikator 5.3

Andel nya projekt som uppfyller samtliga indikatorer/nyckeltal enligt genomförandeplanen Nackas miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen.

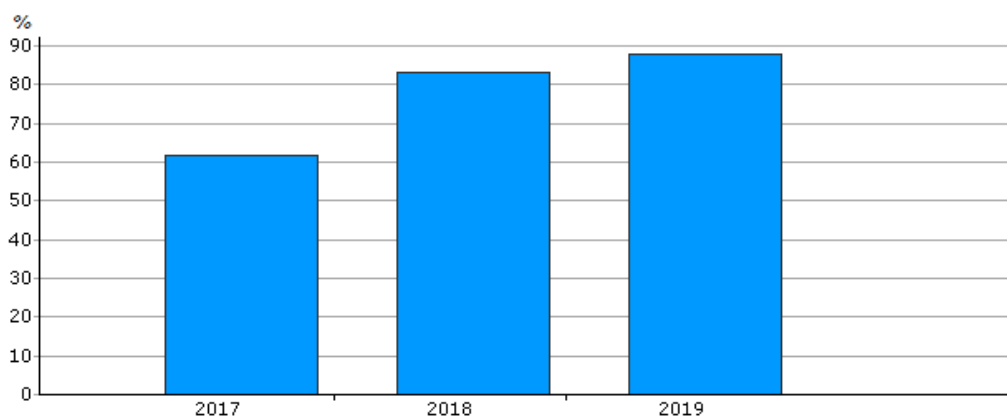
Datakälla: Nacka kommun

1 januari 2020 började strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen i Nacka att gälla. Klimatprogrammet och Riktlinjer för hållbart byggande utgick när strategin började gälla. Detta innebär att indikatorn som tidigare mätte andelen beslutade detaljplaner som arbetar utifrån riktlinjer för hållbart byggande strukits. Eftersom alla detaljplaner och projekt hädanefter ska jobba utifrån de nya miljö- och klimatambitioner kommer indikatorn 5.3 kunna följa andelen projekt som uppfyller samtliga indikatorer/nyckeltal. Detta kommer att vara den nya indikatorn från 2020.

Indikator 5.4

Andel invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde

■ *Totalt*

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större strövområde enligt definition i Grönstrukturprogrammet.

88,3 procent av Nackaborna har under 2019 uppmätts ha tillgång till ett friluftsområde inom 1 000 meter från bostaden. Andelen är lägst på Sicklaön. Ett friluftsområde definieras genom att friluftsområdet omfattar minst 20 hektar. Under 2020 ska en målnivå för indikatorn arbetas fram för 2030.

Indikator 5.5

Andel invånare som har högst 300 meters gångavstånd till ett grönområde eller park

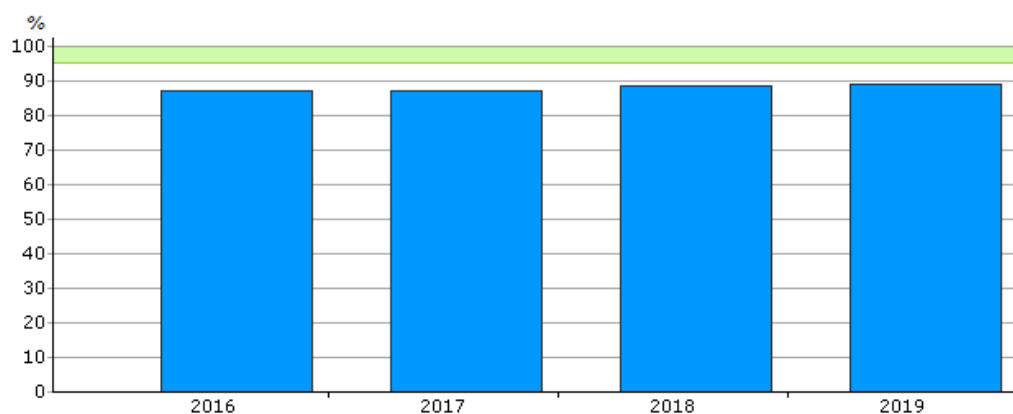
Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen invånare som har högst 300 meters gångavstånd från bostaden till ett grönområde eller en park som uppfyller kommunens definition för attraktiv park och närnaturområde. Data för indikatorn har fördröjts.

Indikator 5.6

Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus

■ Totalt

■ Målnivå 2030

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen boende med högst 30 dBA ekvivalent ljudnivå, och 45 dBA maximal ljudnivå.

Indikatorn har varit i princip oförändrad sen 2016. Under 2019 var det 89 procent av befolkningen som bodde i bostäder med god ljudmiljö inomhus. Den ökning som kan ses förklaras främst av att nyproduktion av bostäder som byggs utifrån nuvarande krav på bullerreduktion. För att öka andelen med god ljudmiljö inomhus behöver åtgärder vidtas för att bullerexponeringen i befintlig bebyggelse ska minska. Underlag för detta kommer att framgå i samband med att Åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller färdigställts år 2021.

Indikator 5.7a

Andel årliga markanvisningsavtal på kvartersmark som tillämpar grönytefaktor

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn mäter andelen markanvisningsavtal som tillämpar grönytefaktor.

Indikatorn ska visa hur stor andel av kommunens markanvisningsavtal som tillämpar grönytefaktor på kvartersmark. Grönytefaktor är ett planeringsverktyg som syftar till att öka

andelen flerfunktionella grönytor genom att arbeta med sociala värden, biologisk mångfald och klimatanpassning.

Målnivåer och analys är ännu ej genomförda. Indikatorn planeras bli mätbar under 2020.

Indikator 5.7b

Andelen årliga exploateringsavtal som tillämpar grönytefaktorn

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar vid hur stor andel av kommunens markanvisningsavtal som tillämpar grönytefaktorn inom exploateringsavtal. Grönytefaktorn är ett planeringsverktyg som syftar till att öka andelen flerfunktionella grönytor genom att arbeta med sociala värden, biologisk mångfald och klimatanpassning. Målnivåer och analys är ännu ej genomförda. Indikatorn planeras bli mätbar under 2020.

Ett rikt växt- och djurliv

Nacka ska ha ett attraktivt och varierat landskap med en bevarad mångfald av djur och växter.

Strategiska mål: Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Under 2020 antogs och reviderades indikatorer. Till nästa revidering kommer nya förslag för indikatorer gällande indikatorarter och spridningssamband att presenteras.

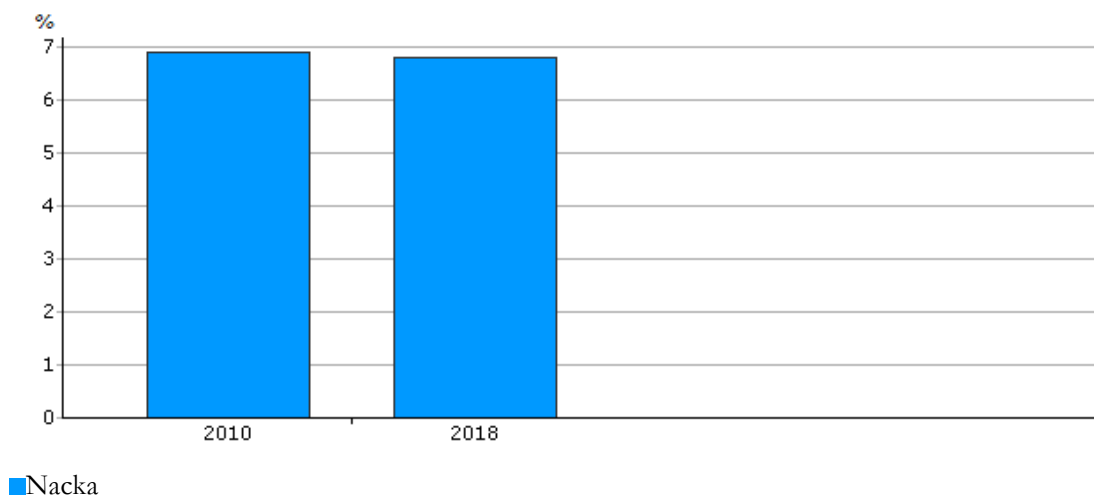
Koppling till de globala målen och dess delmål

- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald (15.1, 15.2, 15.8) Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, hejda förlusten av biologisk mångfald.

Indikator. 6.1

Andel av kommunytan som är naturmark med höga naturvärden ska inte minska, utan snarare öka genom skötselåtgärder och restaureringar

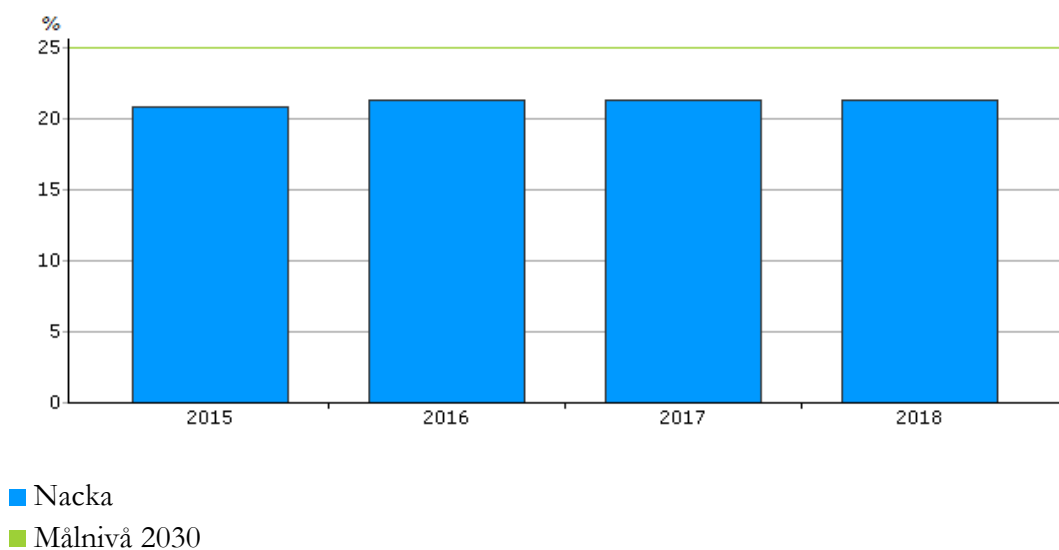
Indikatorn redovisar andel av kommunytan som är naturmark med höga naturvärden. Dessa ytor ska inte minska, utan snarare öka genom skötselåtgärder och restaureringar. Senaste värdet är från 2018 och visar att 6,8 procent av kommunytan är av naturmark med höga naturvärden, vilket är något mindre än basåret för 2010, på 6,9 procent.

Inga områden som är utpekade som nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt togs i anspråk 2019.

Indikator. 6.2

Andel skyddat land och sötvatten. %

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn redovisar andelen skyddad land- och sötvattenareal. Det nationella etappmålet är att minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden ska vara skyddade senast år 2020 och på så vis bidrar till att nå nationella och internationella mål för biologisk mångfald. Nacka har som mål att 25 procent av land- och sötvattenområden ska vara skyddad år 2030.

Andelen skyddad natur i Nacka är drygt 21 procent. De reservatsbeslut som senast vann laga kraft är Svärdsö som bildades 2016. Andelen skyddad natur är högre i Nacka jämfört med genomsnittet i riket. Andelen skyddad natur i Sverige är 14,5 procent.

Indikator 6.3

Utveckling för Nackas indikatorarter

Målnivå: utvecklingen ska vara positiv för minst 25% av indikatorarterna och oförändrat för övriga. Basår sätts när inventering gjorts

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar andelen indikatorarter som utvecklas positivt. En indikatorart är en djurart eller en växtart som trivs i vissa speciella miljöer. Om en sådan art lever i ett område så kan man anta att många andra arter som trivs i samma typ av miljö också finns där. Ett exempel är större vattensalamander, som trivs i miljöer både på land och i vatten där det finns goda förutsättningar även för många andra arter att trivas.

Målet innebär att utvecklingen ska vara positiv för minst 25 procent av indikatorarterna och oförändrad för övriga.

Indikatorarter har fastslagits, men än är inga övergripande inventeringar gjorda. Vissa arter som fåglar och groddjur har inventerats på ett flertal platser i kommunen. En av dessa platser är Sarvträsk. År 2020 planeras uppföljning av påverkan på groddjuren efter att groddjurstunnlar och dammar anlagts vid Sarvträsk. En översyn av uppföljningen av indikatorarter pågår för att nå en god överblick för biologisk mångfald till en rimlig kostnad.

Nackas lokala indikatorarter är:

- Törnskata
- Igelkott
- Trollslända
- Vattensalamander
- Solitära bin
- Bastardsvärmare
- Skogsduva
- Mindre hackspett
- Havsöring

Indikator.6.4

Skötselåtgärder och restaureringar

■ Nacka

Målnivå: Varje år ska skötsel utföras enligt skogsskötselplanen inom minst 12 av skötselområdena. Basår: 2019.

Datakälla: Nacka kommun

Indikatorn visar skötselinsatser i kommunägda skogar i Nacka. Åtgärder ska utföras enligt skötselplan för att gynna naturvärden och i många fall även rekreativa värden där det är viktigt ur ett rekreativperspektiv. Målet är att skapa attraktiva skogar med hög biologisk mångfald.

Kommunens skogar sköts för att öka naturvärden och rekreativa värden. Under 2019 utfördes naturvårdande skötsel i 11 områden. Naturvård och restaureringsåtgärder görs bland annat

genom att röja och gallra i yngre skogsbestånd, friställa gamla grova träd och skapa högstubbar och faunadepåer för insekter, svampar, lavar, mossor och fåglar.

Slutsatser baserade på uppföljningen 2020

Begränsad klimatpåverkan

De totala utsläppen av växthusgaser har varit oförändrade sen förra året medan utsläppen från vägtrafiken ökat. Energianvändningen i kommunens egna byggnader har minskat sen föregående år, vilket gör att målet snart är uppnått. Samtliga utfall visar på att majoriteten av indikatorerna går åt rätt håll men att arbetet behöver intensifieras för att de uppsatta målen ska nås.

Frisk luft

Halter av partiklar och andra luftföroreningar ligger på låga nivåer i de senaste mätningarna för skolor och förskolor i Nacka. Under 2019 genomfördes flertal cykelsatsningar och trafiksäkerhetshöjande åtgärder med målet att öka cyklandet. Dessutom återkom för fjärde året i rad projektet Cykla på vintern, med 70 deltagare.

Giftfri miljö

Andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter har ökat sedan 2018, ökningen från 2018 kan förklaras med nya livsmedelsavtal med ett större ekologiskt sortiment samt en ökad kommunikation kring värdet med ekologisk mat och kommunens mål för ekologisk mat till de kommunala förskolorna och skolorna.

Den enkät som skickades ut till alla förskolor gällande checklisten för giftfri förskola i Nacka visar på liknande resultat som föregående år. Förskolorna upplevs klara i snitt 87 procent av checklisten.

Rent vatten

I Nacka är kunskapen god om hur bilen ska tvättas på ett hållbart sätt. Det visar utmärkelsen Årets biltvättarkommun, där Nacka tog hem andraplatsen. Arbetet med att säkerställa hög vattenkvalitet i sjöar och hav fortsätter. Fler sjöar har god status vad gäller övergödning, i jämförelse med 2018.

Andelen vattenförekomster med god ekologisk status har dock minskat sedan 2018, anledningen till detta är att det tillkommit bättre kunskap om vattenkvalitetsstatus och fått nya bedömningar som påverkar klassningarna. Antalet enskilda avlopp i kommunen har minskat under 2019 (1914 stycken) i jämförelse med 2018 (1973 stycken), men behöver intensifieras för att de uppsatta målen ska nås. För att nå målnivån om 350 till 2030, behöver i snitt drygt 140 fastigheter anslutas till kommunalt VA per år.

God bebyggd miljö

Arbetet med att skapa en god bebyggd miljö är prioriterad eftersom Nacka planerar för en stark tillväxt de kommande åren. I dagsläget bor 89 procent av Nackaborna i bostäder med god ljudmiljö inomhus, vilket är en ökning från föregående år främst beroende på inflyttning i nyproduktion. Även andelen invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde har ökat, där 88,3 procent av Nackaborna har 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde.

Ett rikt växt och djurliv

Under 2020 har flertal indikatorer reviderats och nya kommer att presenteras till nästa års uppföljning . Miljömålet behöver utvecklas för att underlätta och förbättra uppföljningen.

Bilaga I. Samlad uppföljning av Nackas miljöprogram 2019

	Utfall	Uppsatt mål
Begränsad klimatpåverkan		
1.1 Utsläpp av växthusgaser per person (ton/person).	2,17 ton/person (2017)	1,5 ton/person (2030)
1.2 Utsläpp av växthusgaser per person från vägtrafik (ton/person).	0,76 ton/person (2017)	0,21/ton/person (2030)
1.3 Utsläpp av växthusgaser per person från energianvändning i bebyggelse (ton/person)	0,89 ton/person (2017)	0,7 ton/person (2030)
1.4 Klimatpåverkan från konsumtion (mäts som trend).	Vaneundersökning genomförd (2018)	ska minska
1.5 Andel uppkommet matavfall som skickats till biologisk behandling (%)	24 % (2019)	Inget mål uppsatt
1.6a) Energianvändning i kommunens egna byggnader (kWh/m ²)	123,8 kWh/m ² (2019)	120 kWh/m ² (2020)
1.6b) Andel Armaturer i kommunens gatubelysning som är utbytt till energisnåla alternativ. (st)	3 600 st. (2017)	Ska öka
1.7 Klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp kg Co2-ekvivalenter/kg mat	2 kg Co2/ekvivalenter/ kg mat (2019)	1,1 kg/Co2 mat (2030)
Frisk luft		
2.1 a) Andel skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt mål för partiklar (dygnsmedelvärde PM 10 <30 µg/m ³ luft, %).	99% (2018)	100% (2025)
2.1b) Andel skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för kvävedioxid (årsmedelvärde <20 µg/m ³ luft, %).	100% (2018)	100% (2025)
2.1 c) Andel skolor och förskolor där utomhusluften klarar nationellt miljömål för bensen (årsmedelvärde ≤1 µg/m ³ luft, %).	100% (2018)	100% (2025)
2.2 Andelen av alla resor i högtrafik som sker med cykel (%).	10% (2015)	10% (2020)
2.3 Antal cyklande vid vissa mätpunkter i förhållande till total befolkning (passager/invånare).	7,9 passager/inv (2019)	15 passager/invånare (2030)
2.4 Antal påstigande i kollektivtrafiken i förhållande till total befolkning (påstigande/invånare).	0,7 påstigande/inv (2019)	0,8 påstigande invånare (2030)
Giftfri miljö		
3.1 Andel punkter på checklisten för giftfri förskola som förskolorna i snitt klarat av (%).	87% (2019)	100% (2020)
3.2 Andel verksamheter som är inventerade och åtgärdade inventerade avseende särskilt farliga ämnen (%). a) förskolor	a) 100% inventerade, 20% åtgärdade b) Inget utfall tillgängligt c) Inget utfall tillgängligt d) Inget utfall tillgängligt	100% (2030)

b) skolor c) lekplatser d) Idrottsanläggningar		
3.3 Mängd farligt avfall som slängs i vanliga soppåsen (g/hushåll/vecka)	60g/hushåll/vecka (2018)	0g (2030)
3.4 Andel ekologisk mat i kommunens verksamheter (%).	32,2 % (2019)	75 % (2030)
3.5 Andel miljömärkta varor som köps in av kommunen (%).	29,2% (2019)	60% (2030)
3.6 Andel närproducerad mat i kommunens verksamheter inom varugrupperna kött, fågel, mejeri och ägg från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige (%)	79,8 % (2019)	90 % (2030)
Rent vatten		
4.1 Andel badvattenprover som inte har någon anmärkning (%).	98 % (2019)	100% (2020)
4.2 Andel vattenförekomster som uppnår god ekologisk status (%).	6 % (2019)	100% (2027)
4.3 Andel vattenförekomster som uppnår god kemisk status (%).	56 % (2019)	100% (2027)
4.4 Andel sjöar med god status vad gäller övergödning (%).	67% (2019)	100% (2030)
4.5 Antal enskilda avlopp i kommunen (st).	1914 st. (2019)	350 st. (2030)
4.6 Andel båtar som inte använder giftiga båtbottnfärger (%).	37 % (2019)	75 % (2030)
God bebyggd miljö		
5.1 A) Andelen kommunal nybyggnation som är klassad som Miljöbyggnad eller motsvarande certifiering där kommunen är byggherre (%).	100% (2019)	100% (2025)
5.1 B) Antal miljöcertifierade byggnader i Nacka kommun (st).	128 st. (2019)	400 st. (2030)
5.2 Framtagen strategi för klimatanpassning av Nacka kommun senast år 2018 (Ja/nej).	Nej (2019)	Ja (2018)
5.3 Andel nya projekt som uppfyller samtliga indikatorer/nyckeltal enligt genomförandeplanen inom Nackas miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen. (%)	Inget utfall tillgängligt	100 % (2030)
5.4 Andel invånare som har högst 1 kilometers gångavstånd till större friluftsområde (%).	88,37% (2019)	Inget mål uppsatt
5.5 Andel invånare som har högst 300 meters gångavstånd till ett grönområde eller park (%).	Inget utfall tillgängligt	Inget mål uppsatt
5.6 Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus (%).	89 % (2019)	95 % (2030)
5.7 A) Andel årliga markanvisningsavtal på kvartersmark där grönytefaktor tillämpas. (%)	Inget utfall tillgängligt	Inget mål uppsatt

5.7 B) Andel årliga exploateringsavtal som tillämpar grönytefaktorn. (%)	Inget utfall tillgängligt	Inget mål uppsatt
Ett rikt växt- och djurliv		
6.1 Andel av kommunytan som är naturmark med höga naturvärden ska inte minska, utan snarare öka genom skötselåtgärder och restaureringar	6,8 % (2018)	öka genom skötselåtgärder och restaureringar (2030)
6.2 Andel skyddat land och sötvatten. %	21,3 % (2018)	25 % (2030)
6.3 Indikatorarter	Inget utfall tillgängligt	Utvecklingen ska vara positiv för minst 25% av indikatorarterna och oförändrat för övriga. Basår sätts när inventering gjorts
6.4 Skötselåtgärder och restaureringar	11 st. (2019)	Varje år ska skötsel utföras enligt skogsskötselplanen inom minst 12 av skötselområdena

